TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2005. gada 10. novembrī *

Lieta C-197/04

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2004. gada 30. aprīlī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv K. Gross [*K. Gross*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Vācijas Federatīvo Republiku, ko pārstāv K. D. Kvasovskis [*C.-D. Quassowski*], A. Tīmane [*A. Tiemann*] un U. Forsthofs [*U. Forsthoff*], pārstāvji,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — vācu.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un E. Levits (referents),

ģenerāladvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. G. Jacobs*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 12. maijā,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 14. jūlijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasību Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesai atzīt, ka Vācijas Federatīvā Republika, piemērojot tabakas rullīšiem, ko pārdod ar nosaukumu "West Single Packs", nodokļa likmi, kas uzlikta sasmalcinātai tabakai cigarešu tīšanai, nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Padomes 1995. gada 27. novembra Direktīvas 95/59/EK par nodokļiem, kas nav apgrozījuma nodokļi un kas ietekmē [uzlikti]

tabakas izstrādājumu patēriņu [patēriņam] (OV L 291, 40. lpp.), 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts un Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvas 92/79/EEK par nodokļu saskaņošanu cigaretēm (OV L 316, 8. lpp.) 2. panta pirmā daļa.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

2 Saskaņā ar Direktīvas 95/59 preambulas četrpadsmito apsvērumu "tabakas rullīši, ko var smēķēt pēc vienkāršas apstrādes [ar rokām], vienotas nodokļu uzlikšanas nolūkā arī būtu jāuzskata par cigaretēm".

3 Saskaņā ar Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu par cigaretēm uzskata "tabakas rullīšus, kas bez rūpnieciskiem paņēmieniem ielikti cigarešu papīra čaulītēs".

4 4. panta 1. punkta otrā daļa Direktīvā 95/59, ko groza Padomes 1999. gada 29. jūlija Direktīva 1999/81/EK (OV L 211, 47. lpp.), paredz, ka "līdz 2001. gada 31. decembrim Vācijas Federatīvā Republika var b) apakšpunktā minētajiem tabakas rullīšiem uzlikt akcīzes nodokli, kura likme ir vismaz vienāda tai, kuru piemēro sasmalcinātai tabakai, kas domāta cigarešu tīšanai".

5 Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīva 92/79 un Direktīva 92/80/EEK par nodokļu saskaņošanu tabakas izstrādājumiem, kas nav cigaretes (OV L 316, 10. lpp.), nosaka zemāko akcīzes nodokli, kas attiecīgi uzliekams cigaretēm un tabakai. Saskaņā ar šīm abām direktīvām zemākais akcīzes nodoklis smēķējamajai sasmalcinātajai tabakai ir acīmredzami zemāks nekā cigaretēm.

Valsts tiesiskais regulējums

6 Likuma par tabakas aplikšanu ar nodokli (*Tabaksteuergesetz*) 2. panta 2. punkta 2. apakšpunkts pēc būtības identiskā redakcijā transponē Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

7 Šī likuma 4. panta 1. punkta 1. un 3. apakšpunkts nosaka akcīzes nodokļa likmes cigaretēm un smēķējamajai sasmalcinātajai tabakai. Šīs likmes atbilst Kopienu tiesību aktos noteiktajām zemākajām likmēm.

8 No lietas materiāliem izriet, ka Vācijas Federatīvajā Republikā viszemākā likme, ko uzliek sasmalcinātajai tabakai cigarešu tīšanai, tiek piemērota "West Single Packs".

Pirmstiesas procedūra

9 Ar 2002. gada 18. oktobra brīdinājuma vēstuli Komisija informēja Vācijas Federatīvo Republiku, ka tā uzskata, ka Vācijas Federatīvā Republika, piemērojot sasmalcinā-

tajai tabakai uzliekamo akcīzes nodokli izstrādājumam "West Single Packs", ir pārkāpusi Direktīvu 95/59 un Direktīvu 92/79. Komisija uzskata, ka šis izstrādājums ir apliekams ar nodokļa likmi, ko piemēro cigaretēm.

10 Savā 2002. gada 18. decembra atbildē Vācijas valdība apstrīdēja Komisijas norādīto iebildumu. Komisija ar 2003. gada 11. jūlija vēstuli nosūtīja tai argumentētu atzinumu, aicinot to veikt vajadzīgos pasākumus, lai izbeigtu šo pārkāpumu divu mēnešu termiņā no šī atzinuma paziņošanas brīža.

11 Ar paziņojumu, kas datēts ar 2003. gada 4. septembri, Vācijas valdība atbildēja Komisijai, ka tā uztur savu nostāju un turpina uzskatīt, ka "West Single Packs" nav cigaretes.

12 Šādos apstākļos Komisija nolēma celt šo prasību.

Par prasību

Lietas dalībnieku argumenti

13 Attiecībā uz Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju Komisija norāda, pirmkārt, ka šī tiesību norma nošķir nerūpniecisku un rūpniecisku

apstrādi. Apstākļa vārds "vienkāršs" šajā ziņā tikai precizē apstākļa vārdu "nerūpniecisks".

14 Otrkārt, Komisija uzskata, ka Direktīvas 95/59 sistēmiska tulkošana parāda, ka tās mērķis ir noteikt atšķirīgas tabakas izstrādājumu kategorijas. To aplikšana ar nodokli ir atkarīga no to iedalījuma kādā no šīm kategorijām tādā veidā, ka šo izstrādājumu iedalījumā esošās neprecizitātes varētu tieši radīt nopietnus konkurences izkropļojumus.

15 Lai izvairītos no iedalījuma radītajiem sarežģījumiem, Komisija piedāvā objektīvu analīzi, ar kuras palīdzību noteikt, vai ražošanas process ir "vienkārša nerūpnieciska apstrāde". Komisija saistībā ar šo analīzi uzskata, ka vērā ņemams objektīvs kritērijs ir gala produkts, kuram ir tāda pati forma kā pilnībā rūpnieciski ražotai cigaretei gan attiecībā uz lietotās tabakas daudzumu, gan uz pildījuma līmeni vai biezumu. Komisija norāda, ka sasmalcinātas tabakas gadījumā gala produkts lielā mērā ir atkarīgs no patērētāja prasmes un tāpēc to nevar salīdzināt ar rūpnieciski ražotu cigareti. Savukārt rūpnieciski sagatavoti tabakas rullīši, kas, izmantojot tikai roku — tādējādi "nerūpniecisku" apstrādi, tiek ielikti rūpnieciski sagatavotu cigarešu papīra čaulītēs, dod gala produktu, kas ļoti lielā mērā ir identisks rūpnieciski ražotai cigaretei.

16 Turklāt Komisija atgādina, ka aplūkotās tiesību normas mērķis, kā to parāda Direktīvas 95/59 preambulas četrpadsmitais apsvērums, ir garantēt vienotu nodokļu uzlikšanu cigaretēm. Tādējādi nedrīkstētu būt tā, ka kāds cigarešu ražotājs varētu nemaksāt augstākus, cigaretēm piemērojamus nodokļus, vienkārši atsakoties no pēdējā ražošanas posma un atstājot patērētāja ziņā pašam izgatavot izstrādājumu, kas lielā mērā ir identisks cigaretei.

17 Turklāt Komisija uzsver, ka saskaņā ar Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta otro daļu Vācijas Federatīvā Republika varēja līdz 2001. gada 31. decembrim uzlikt šī panta b) apakšpunktā minētajiem tabakas rullīšiem akcīzes nodokli, kura likme bija vismaz tāda pati kā sasmalcinātajai tabakai. Komisija uzskata, ka šī atkāpes saturošā tiesību norma tostarp attiecās uz tādiem izstrādājumiem kā "West Single Packs". Taču minētā atkāpes saturošā tiesību norma nav vajadzīga, ja tādi izstrādājumi kā "West Single Packs" ir uzskatāmi par sasmalcinātu tabaku, nevis par cigaretēm.

18 Šajā sakarā Komisija norāda, ka Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais jēdziens "nerūpnieciska apstrāde" ir interpretējams plaši. Šīs tiesību normas izpratnē par cigaretēm uzskatāms ikviens izstrādājums, kuru patērētājs realizē, neizmantojot daudz roku kustību, lietojot tabakas rullīšus un rūpnieciski sagatavotas cigaretes papīra čaulītēs, un kas ļoti lielā mērā ir identisks rūpnieciski ražotām cigaretēm.

19 Attiecībā uz šādi definēta tiesiskā regulējuma piemērošanu izstrādājumam "West Single Packs" Komisija atsaucas uz starptautisku publikāciju par "West Single Packs" patentēšanu (publicēts atbilstoši starptautiskam sadarbības līgumam patentu ar apzīmējumu "sasmalcināta izstrādājuma iepakojums" jomā). Saskaņā ar šajā publikācijā teikto runa ir par izstrādājumu, kas patērētājam piedāvā vienkāršu iespēju pašam bez grūtībām izgatavot cigareti, kas visos aspektos ir līdzīga rūpnieciski ražotai cigaretei un kas turklāt saņem sasmalcinātajai tabakai uzliekamā nodokļa atvieglojumus. Tādējādi Komisija uzskata, ka ar Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanu saistītie kritēriji šajā lietā ir izpildīti un ka attiecīgie izstrādājumi, kā, piemēram, "West Single Packs", ir uzskatāmi par cigaretēm.

20 Vācijas valdība uzskata, ka Komisijas izmantotie kritēriji, interpretējot Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu, būtiskos jautājumos neatbilst objektivitātes un vienveidīgas interpretācijas prasībām.

21 Vācijas valdība vispirms uzskata, ka tiesību norma, izmantojot apstākļa vārdu "vienkāršs", ievieš papildu kritēriju, kam ir tāda pati nozīme kā apstākļa vārdam "nerūpniecisks". Atbilstoši Komisijas loģikai, saskaņā ar kuru apstākļa vārds "vienkāršs" tikai precizē apstākļa vārdu "nerūpniecisks", jājautā, kā iedalāmi "sarežģīti nerūpnieciski" un "vienkārši rūpnieciski" paņēmieni. Vācijas valdība uzskata, ka Komisijas interpretācijas piemērošanas gadījumā šīm divām kategorijām nav piemērojama attiecīgā tiesību norma.

22 Šajā sakarā minētā valdība uzskata — lai sasniegtu Direktīvas 95/59 mērķi, proti, skaidri norobežot abas izstrādājumu kategorijas, jāpiemēro šādi divi kritēriji: apstrādei jābūt "vienkāršai" un tai jābūt "nerūpnieciskai". Ja tiktu ņemts vērā tikai "nerūpnieciskais" raksturs, nevarētu tikt attaisnota atšķirīga pieeja, salīdzinot ar sasmalcinātas tabakas aplikšanu ar nodokli. Šis kritērijs faktiski ļautu patērētājam pašam izgatavot cigareti nerūpnieciskā veidā, un izgatavotais gala produkts šajā gadījumā būtu pielīdzināms cigaretei.

23 Attiecībā uz šo abu izstrādājumu kategoriju nodalīšanu, ņemot vērā gala produkta kvalitātes kritēriju, Vācijas valdība uzsver, ka Direktīva 95/59 skaidri nenorāda uz šādu kritēriju, bet gan ņem vērā "ražošanas procesu", kas ir svarīgs šī gala produkta izgatavošanai.

24 Vācijas valdība, tādējādi definējot izstrādājumam "West Single Packs" piemērojamās tiesību normas, uzskata, pirmkārt, ka cigaretes izgatavošana no "West Single Packs" prasa iziet vairākus secīgus posmus, veicot precīzu un pārbaudītu apstrādi. Tā tostarp atsaucas uz to, ka personas, kas piedalījās testos, uzskatīja, ka "West Single Packs" izmantošana bija sarežģīta, nepraktiska un tā prasīja daudz treniņa, kas nemudina uzskatīt to par "vienkāršu".

25 Otrkārt, šī valdība norāda, ka informācija par "West Single Packs" patentu neļauj novērtēt "vienkāršu nerūpniecisku apstrādi", jo tās mērķis ir reklamēt jauno izstrādājumu.

Tiesas vērtējums

26 Komisijas apgalvotā pienākumu neizpildes esamība ir atkarīga no atzinuma, ka "cigaretes" definīcija Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē attiecas uz izstrādājumu "West Single Packs".

27 Šajā sakarā jānorāda, tāpat kā to darīja ģenerāladvokāts savu secinājumu 27. punktā, ka no dažādiem Direktīvas 95/59 saistītiem pantiem, it īpaši 4.–6. panta, kā arī tās preambulas četrpadsmitā apsvēruma, izriet, ka Kopienu likumdevējs ir vēlējies nepārprotami nošķirt, no vienas puses, tabakas izstrādājumu "rullīšus", kurus uzskata par cigaretēm, un, no otras puses, smēķējamo tabaku "cigarešu tīšanai". Nepārprotami būtiski tiek tādējādi nošķirta jau ražotāja vienā vienībā safasētā tabaka, kurai ir cigaretes forma un izmērs, un neiesaiņotā tabaka, kurai šo formu piešķir smēķētājs.

28 Šo atzinumu atbalsta tiesiskā regulējuma attīstība tādu nodokļu jomā, kas nav apgrozījuma nodokļi un kas uzlikti tabakas izstrādājumu patēriņam. Pieņemot Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvu 92/78/EEK, ar ko groza Direktīvu 72/464/EEK un Direktīvu 79/32/EEK par nodokļiem, kas nav apgrozījuma nodokļi un kas uzlikti tabakas izstrādājumu patēriņam (OV L 316, 5. lpp.), Kopienu likumdevējs paplašināja "cigaretes" definīciju, pievienojot tai tostarp "tabakas rullīšus, kas bez rūpnieciskiem paņēmieniem ielikti cigarešu papīra čaulītēs".

29 Šajā lietā nav strīda par to, ka izstrādājums "West Single Packs" sastāv no tabakas rullīšiem Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

30 Papildus jāpārbauda, vai šis izstrādājums ir tabakas rullīši, "kas bez rūpnieciskiem paņēmieniem ielikti cigarešu papīra čaulītēs" Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta — tiesību normas, uz kuru savā prasībā atsaucas Komisija — izpratnē.

31 Šajā sakarā, kā to norāda ģenerāladvokāts savu secinājumu 25. punktā un kā to apstiprina Komisijas darbinieka veiktais demonstrējums tiesas sēdē, cigaretes izgatavošanai no saražotā izstrādājuma "West Single Packs" nepieciešama vienkārša nerūpnieciska apstrāde, proti, alumīnija iesaiņojumā atrodošos minēto izstrādājumu vienkārši ievieto cigaretes papīra čaulītē, pēc tam noņem šo iesaiņojumu, atstājot tabaku čaulītē.

32 No tā izriet, ka minētie tabakas rullīši ir ielikti cigarešu čaulītēs bez rūpnieciskas apstrādes. Tādējādi visi Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā ieviestie kritēriji ir izpildīti.

33 Tādējādi jāatzīst, ka Vācijas Federatīvā Republika, piemērojot "West Single Packs" nodokļa likmi, kas uzlikta sasmalcinātai tabakai cigarešu tīšanai, nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Direktīvas 95/59 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts un Direktīvas 92/79 2. panta pirmā daļa.

Par tiesāšanās izdevumiem

34 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Vācijas Federatīvajai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums nav labvēlīgs, jāpiespriež Vācijas Federatīvajai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nosprie ž:

1) **Vācijas Federatīvā Republika, piemērojot tabakas rullīšiem, ko pārdod ar nosaukumu "West Single Packs", nodokļa likmi, kas uzlikta sasmalcinātai tabakai cigarešu tīšanai, nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Padomes 1995. gada 27. novembra Direktīvas 95/59/EK par nodokļiem, kas nav apgrozījuma nodokļi un kas uzlikti tabakas izstrādājumu patēriņam,**

4. panta 1. punkta b) apakšpunkts un Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvas 92/79/EEK par nodokļu saskaņošanu cigaretēm 2. panta pirmā daļa;

2) Vācijas Federatīvā Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]